

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 April 1884. kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrade föreskrifter rörande fördelningen mellan fullmäktige i Riksbanken af vissa till bankens förvaltning hörande göromål.

Från Riksdagens Första Kammare har Banko-Utskottet emottagit en af Herr *A. O. Wallenberg* väckt motion, N:o 33, hvari yrkas, »att Riksdagen måtte besluta och i bankoreglementet låta intaga följande förändrade föreskrifter:

§.

Bankofullmäktige utse inom sig, för ett år i sender, en vice ordförande, en direktör och en vice direktör.

Ej må bankofullmäktiges ordförande eller vice ordförande utses till direktör eller vice direktör eller ens till någondera tillfälligtvis förordnas.

§.

Direktören åtnjuter i arfvode fjorton tusen kronor och vice direktören åtta tusen kronor, allt oberäknadt de fyra tusen kronor en hvar i egenskap af bankofullmäktig eger uppbära.

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 6 Saml. 1 Afd. 5 Häft.

När annan bankofullmäktig tillförordnas att bestrida vice direktörens tjänst, så skall en sådan tillförordnad uppbära ett tusen kronor i månaden under den tid sådan tjänsteutöfning fortfar.»

På anmodan af Utskottet att i ärendet afgifva yttrande hafva fullmäktige i Riksbanken i sådant hänseende anført följande:

»I anledning af denna motion föranlätas fullmäktige att till en början i korthet redogöra för tillkomsten af den nuvarande deputeradeinstitutionen och dermed sammanhängande stadganden. Den första bestämmelse om deputerade bland fullmäktige, som i bankoreglementet förekommer, återfinnes i det vid 1844—45 årens riksdag utfärdade reglemente, hvori bestämdes, att fullmäktige skulle inom sig utse två deputerade, »för utöfning af de med köp och försäljning af vexas förenade göromål». Detta stadgande tillkom i anledning af och i sammanhang med det fullmäktige då först meddelade berättigande att uppköpa och försälja utländska vexas. Till desse två deputerade kom genom bestämmelse i det vid 1862—63 årens riksdag utfärdade reglemente och såsom en följd af borttagandet utaf den så kallade Understyrelsen, hvilken, bestående af bankens kommissarier, hade en mängd förvaltnings- och ekonomiska angelägenheter sig ålagd, ytterligare en deputerad jemte en suppleant för denne med åliggande i allmänhet »att utöfva den dagliga tillsynen öfver göromålen inom bankoverket». Vid 1867 års riksdag ändrades nyssnämnda bestämmelser derhän, att fullmäktige skulle för den dagliga förvaltningens handhafvande inom sig utse två deputerade och två suppleanter för dem, med rättighet derjemte för fullmäktige att, derest de ansåge nödigt, välja en bland öfrige fullmäktige att, jemte endera af deputerade, besörja bankens vaxelärenden; och skulle desse två deputerade hafva att utöfva den dagliga förvaltningen af bankoverket, de med köp och försäljning af vexas förenade göromål och bestyr, inspektionen öfver Riksbankens pappersbruk och tryckeri, föredragning af låne- och allmänna ärenden, m. m., allt i öfverensstämmelse med reglementet, samt de instruktioner och förordnanden, som af fullmäktige utfärdades. Vid 1870 års riksdag borttogs förenämnda bestämmelse om rätt för fullmäktige att utse en bland öfrige fullmäktige att jemte endera af deputerade besörja bankens vaxelärenden, hvaremot genom beslut vid 1874 års riksdag tillkom en vikarierande deputerad med åliggande att under den tid, då ordinarie deputerad åtnjuter ledighet äfvensom vid tillfälligt förfall för någon af deputerade fullgöra dennes åligganden, hvarförutom genom beslut vid dels 1878 dels 1883 årens riksdagar de båda

deputeraderna befriades från den närmare tillsynen öfver Riksbankens pappersbruk och tryckeri, och bestyret dermed samt med föredragning af de dessa anstalter rörande ärenden uppdrogs att i regel utöfvas af någon annan bland fullmäktige, än de ordinarie deputerade.

Den befattning med styrelsen och förvaltningen af Riksbanken, som åligger fullmäktige, är, såsom vid granskning af bankoreglementets särskilda delar lätt inses, af en betydlig omfattning, hvilken icke heller, med afseende på ämnenas vigt och ansvarsfulla beskaffenhet, torde kunna särdeles minskas. Icke allenast meddelandet af allmänna föreskrifter, utöfver hvad genom bankoreglementet är på förhand fastställt rörande metalliska kassan, utrikes vaxelhandeln, köp och försäljning af publika papper m. m., utan äfven de mångfaldiga, merendels maktpåliggande verkställighetsåtgärder, som dermed äro förenade, tillhöra dels fullmäktige omedelbart, samfäldt eller genom de bland dem, i enlighet med reglementets medgifvande, utsedde deputerade, dels ock tjänstemän, hvilka sortera direkte under fullmäktige. I och för fullgörandet af dessa åligganden erfordras en ständig uppmärksamhet på allmänna finansiella förhållanden så utom som inom landet, på kursförändringar och priser å allmänna värdepapper, en kännedom angående utländska handelshus och deras ställning, på hvilken bankens säkerhet är i väsentlig mån beroende, samt mera dylikt. Dessa åligganden föranleda uppgörandet af köp och försäljning af vaxlar samt deraf härflytande hvarjehanda öfverenskommelser, åtgärder för införsel af ädla metaller, utrikes brevexling och besörjningar af inkasseringar m. m. Då de mångfaldiga bestyr samt den ständiga uppmärksamhet och oafbrutna omsorg, som af meromförmälda angelägenheter påkallas, icke lämpligen kunna eller ens böra i detaljerna af samtliga fullmäktige handhafvas, har, sedan nuvarande deputeradinstitution tillkom, en af fullmäktiges deputerade haft dessa omfattande och maktpåliggande göromål sig i första rummet ålagdt; hvaremot den andre deputeraden företrädesvis haft att särskildt egna sin uppmärksamhet och sina åtgärder till hvad som rör bankoverkets inre förvaltning och ekonomi. Sålunda tillkommer honom att utöfva daglig tillsyn öfver göromålen i hufvudkontoret och handhafva den dagliga förvaltningen derstädes; att för sådant ändamål vaka öfver verkställigheten af fullmäktiges beslut och meddela de närmare föreskrifter rörande sättet för verkställighet deraf och dermed sammanhang egande frågor, som må vara erforderliga; att hafva det närmaste öfverinseendet öfver tjänstemännen och vaktbetjeningen och i sådant hänseende bereda och föredraga ärenden rörande tjänstetillsättningar, ledigheter och förordnanden till tjänster vid så väl hufvud- som afdelnings-

kontoren; att i öfrigt hos fullmäktige föredraga de ärenden, som eljest tillhöra området för de till bankens verksamhet hörande ämnen; att vidtagna förfoganden för göromålens fortskyndande eller för allmänhetens större bekvämlighet i dess beröring med banken; att minst en gång under hvarje månad inventera dagkassan och förrättningskassorna vid hufvudkontoret med dess afdelning å Norrmalm samt två gånger hvarje år, jemte annan fullmäktig, inventera hufvudkontorets samtliga förvarings- och förrättningskassor, dagkassan, säkerhetshandlingarne för utlåningsrörelsen, förrådet af utrikes vaxlar, i förvar emottagna värdepapper samt paketer och annan flyttbar egendom, sedelkontorets behållningar m. m.; att när i de af hufvudkontoret begagnade byggnader yppas behof af underhållsarbeten, som fordra skyndsamt verkställighet, derom förordna; att utöfva tillsyn öfver Riksbankens brandanstalter och i afseende på handhafvandet af desamma vidtagna behöfliga förfoganden; att förordna om sådana åtgärder, som leda till ordning och hushållning i handhafvandet af ekonomien m. m.

I sin ofvanomförmälda motion har nu Herr Wallenberg ifrågasatt att uti en hand förena samtliga de göromål, som åligga dessa båda deputerade. Fullmäktige våga dock bestrida, att detta sätt att, såsom motionären uttrycker sig, »förenkla tienstgöringen» skulle komma att verka till gagns, utan äro tvärtom öfvertygade att en dylik anordning skulle under i öfrigt oförändrade förhållanden komma att visa sig otjenlig ej mindre för allmänheten i dess beröring med Riksbanken än ock för banken sjelf och dess behöriga skötsel. För befogenheten af ett sådant antagande torde fullmäktige endast behöfva hänvisa till dels omfattningen af de särskilda bestyr, som tillkomma hvardera af fullmäktiges två deputerade, dels ock den väsentligt skiljaktiga arten af dessa bestyr. Vid behörigt aktgifvande härpå skall säkerligen sjelfmant framställa sig svårigheten att kunna besätta denna plats med en person, utrustad med både krafter och förmåga att med erforderlig sakkänedom och skyndsamt ensam sköta så maktpåliggande och ansvarsfulla göromål. Med den nuvarande organisationen af Riksbanken tillgodoses otvifvelaktigt så väl Riksbankens som allmänhetens fördel bäst, om vid nu förefintliga stadganden i förevarande hänseende hufvudsakligen får förblifva; hvarföre fullmäktige, som vid sådant förhållande finna obehöfligt att ingå i någon närmare granskning af motionärens förslag, vördsamt hemställa, det Banko-Utskottet måtte hos Riksdagen tillstyrka, att densamma lemnas utan vidare afseende.»

Med afseende å hvad fullmäktige i Riksbanken sålunda anfört, hemställer Utskottet,

att ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 April 1884.

På Banko-Utskottets vägnar:

G. S. Åkerhielm.

Herrar *Nisser* och *Gumelius* hafva anmält, att de varit af annat uppdrag hindrade deltaga i ärendets behandling inom Utskottet.

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 April 1884, kl. 6 e. m.

Memorial, i fråga om afskrifning ur afdelningskontorets i Visby räkenskaper af åtskilliga fordringar.

I den berättelse, styrelsen öfver Riksbankens afdelningskontor i Visby till Banko-Utskottet aflemnat, har styrelsen hemställt om afskrifning ur räkenskaperna af nämnda kontors återstående fordringar för